

BE-A0514_114334_113027_DUT

Inventaris van het archief van het
Wilhelmietenklooster te Aalst, (1491) 1520-
1793

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:.....	3
Raadpleging en gebruik.....	4
Voorwaarden voor de raadpleging.....	4
Voorwaarden voor de reproductie.....	4
Toegangen.....	4
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	5
Archiefvormer.....	5
Naam.....	5
Geschiedenis.....	5
Archief.....	5
Inhoud en structuur.....	6
Inhoud.....	6
Taal en schrift van de documenten.....	6
BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN.....	7
Archief van het Wilhelmietenklooster te Aalst.....	7
1 - 2 Ontvangstboeken van de goederen van vier kloosters na hun opheffing door Jozef II (Wilhelmieten en Karmelieten te Aalst, Kartuziers te Herinnes en Norbertinessen te Tussenbeke), door ontvanger-beheerder N. De Smet te Aalst. 1789-1793.....	7

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:
Wilhelmieten Aalst

Periode:
(1491) 1520-1793

Archiefbloknummer:
BE-A0514.1602

Omvang:
• Laatste bestanddeelnummer: 8.00

Archiefbewaarplaats:
Rijksarchief te Gent

Archiefvormers:
Klooster van de Wilhelmieten en Karmelieten te Aalst, 1268-1784
Klooster van de Kartuziers te Herne, 1314-1785
Klooster van de Norbertinessen te Tussenbeke, 1151-1783

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

De raadpleging is vrij, mits voorbehoud omwille van de materiële toestand van de documenten.

VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie van archiefstukken gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Rijksarchief.

TOEGANGEN

Deze inventaris is de omzetting van de vroegere inventaris naar het actuele sjabloon voor inventarissen van het Rijksarchief.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Wilhelmietenklooster ter Sterre te Aalst ("Sterheren")

GESCHIEDENIS

Het klooster van de wilhelmieten ontstond in 1268 nadat gravin Margareta van Constantinopel het gebruik van een kapel gesticht door Iwein van Aalst, aan de broeders van Sint-Guillaume van Aquitanië afstond. Het gebouw lag buiten de stadsmuren, waardoor het kwetsbaar was en het werd in 1380 dan ook verwoest. Het klooster verhuisde daarop naar een locatie binnen de stad, ofwel in 1380, ofwel pas in 1428, toen ze het gasthuis ter Sterren verkregen. ¹De wilhelmieten hielden zich bezig met de religieuze eredienst en boden ook onderdak aan arme reizigers, bedevaarders en leprozen. Vanaf de 16de eeuw verkeerde het klooster bijna steeds in een slechte financiële situatie, die in 1580 zelfs leidde tot een verzoek om verenigd te worden met het Sint-Maartenskapittel van Aalst. Hier gebeurde uiteindelijk niets mee en in 1582 werden de kloostergebouwen beschadigd of vernield tijdens de inval van de geuzen in Aalst. De heropbouw verliep traag en al in 1676 werd het klooster opnieuw vernield door Franse en Hollandse troepen. In 1755 telde de instelling 15 religieuzen. Dat was waarschijnlijk het maximum. In 1784 werd het klooster gesloten, na de beslissing van keizer Jozef II om alle contemplatieve kloosters af te schaffen. Ten tijde van de afschaffing woonden er elf priesters en één lekenbroeder. ²De bezittingen van het klooster werden in 1784 en 1786 openbaar verkocht. ³

ARCHIEF

Het middeleeuws archief werd waarschijnlijk (bijna) volledig vernietigd tijdens de brand die werd aangestoken door de invallende geuzetroepen in 1582. ⁴Vanaf 1994 tot 2023 werd het archief gedeeltelijk uitgeleend aan het Stadsarchief van Aalst, waarna die stukken weer werden overgebracht naar het Rijksarchief Gent en geïntegreerd in deze toegang

1 HOUTMAN E., Het Wilhelmietenklooster te Aalst, in Het Land van Aalst, 1972, XXIV, 6, 232-233; JANSSENS PR., De Wilhelmieten te Aalst, in Het Land van Aalst, 1961, XIII, 6, 269.

2 HOUTMAN E., Op. cit., 235-238, 244 en 258-259.

3 JANSSENS PR., Op. cit., 280.

4 HOUTMAN E., Het Wilhelmietenklooster te Aalst, in Het Land van Aalst, 1972, XXIV, 6, 236-237.

Inhoud en structuur

INHOUD

Het archief is grotendeels 18de-eeuws, met als uitzonderingen een vidimus uit 1520 en een 17de-eeuws processtuk. De inhoud is erg uiteenlopend.

TAAL EN SCHRIFT VAN DE DOCUMENTEN

Het merendeel van de archiefbescheiden is in een eigentijdse hand in het Nederlands, Frans of Latijn opgesteld.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

ARCHIEF VAN HET WILHELMIETENKLOOSTER TE AALST

1 - 2 ONTVANGSTBOEKEN VAN DE GOEDEREN VAN VIER KLOOSTERS NA HUN OPHEFFING DOOR JOZEF II (WILHELMIETEN EN KARMELIETEN TE AALST, KARTUIZERS TE HERINNES EN NORBERTINESSEN TE TUSSENBEKE), DOOR ONTVANGER-BEHEERDER N. DE SMET TE AALST. 1789-1793.

1	Deel 1.	1 deel
2	Deel 2.	1 deel
3	Stuk in een proces tussen de Onze-Lieve-Vrouwebroeders (karmelieten) te Aalst en Andries Lievens als erfgenaam van Elisabeth Snel, weduwe van Andries Sterck en Philips van den Eeckhaute, over de rente van Liedekerke op "Impeghem". 2de helft 17de eeuw.	1 stuk
4	Gecollationeerde kopie van de akte van de verkoop op 25 januari 1491 van 2 dagwand en 36 roeden land op "t Visschervelt aenden stichele" aan broeder Jan Valcke, prior van het klooster van Onze-Lieve-Vrouw te "Mullem" ten behoeve van het klooster en van de afstand van een stukje weg. (1491) 1696.	1 stuk
5	Vidimus van een pauselijke bulle van 29 maart 1515 betreffende de regel van Sint-Clara. 2 mei 1520.	1 stuk
6	Verzoekschrift van de pastoor van Serskamp tot herstel van het klooster der Norbertinessen te Tussenbeke. 1791.	1 stuk
7	Gecollationeerde kopie van de akten van verkoop van onroerende goederen, die toebehoord hebben aan het afgeschafte Klooster Der Norbertinessen te Tussenbeke. 1785.	1 katern
8	Kwijtschrift voor betaalde pacht van de watermolen en van land afgeleverd door B.J. Heymans, proost van Tussenbeke aan Jan Francis Mathijs. 27 juli 1776.	1 stuk

